

Miehennevan aurinko- ja tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotus

Khall 13.02.2023 § 23

YIT Suomi Oy on lähestynyt Alavieskan kuntaa kaavoitusaloitteella tuulivoiman tuotantoalueeksi Miehennevan alueelle. Hankealue sijoittuu Alavieskan pohjoisosaan Taluskylälle osin Merijärven rajaa vasten. Hankealueen etäisyys Alavieskan keskustaajamasta on n. 10km pohjoiseen ja Taluskylän kyläkeskuksesta n. 2km pohjoiseen. Hankealueen sijainti saattaa sijoittua myös osin Merijärven kunnan puolelle. Molemmat kunnat päättävät hankkeesta kuitenkin itse ja kaavoitusprosessi on kuntakohtainen. Hankealueen kokonaispinta-ala on n. 514 ha, josta Alavieskan kunnan alueelle sijoittuu n. 415 ha. Samalle alueelle tuulivoimapuiston kaavoitusta on aiemmin selvittänyt TM Voima Oy. Kunnan toimesta tehdyn selvityksen mukaan TM Voima Oy:llä ei ole intressiä jatkaa ko. alueen kaavoittamista tuulivoimapuistolle ja he ovat lopettaneet hankeselvityksen omalta osaltaan. Kaavoitusprosessin aloittamiseksi YIT Suomi Oy tai yhtiön mahdollisesti perustama hankeyhtiö tekisi kaavoitus sopimuksen Alavieskan kunnan kanssa. Oheismateriaalina kaavoitusaloite.

Tuulivoimapuiston tarkempi sijoittuminen on esitetty oheismateriaalina olevassa hankealueen kartassa. Pohjois-Pohjanmaan liiton hyväksytyissä vaihemaamaakuntakaavoissa aluetta ei ole varattu tuulivoimatuotantoalueeksi. Myöskään TUULI-hankkeessa laaditussa sijainninohjausmallissa aluetta ei ole, koska alkujaan TM Voima Oy:n selvityksessä alueelle sijoittuisi alle 10 tuulivoimalaa.

YIT on suurin suomalainen ja merkittävä pohjoismaalainen rakennusyhtiö, joka on perustettu v. 1999. Palvelukonseptin mukaan YIT tukee asiakasta tuulivoiman hankekehitysvaiheesta, esimerkiksi soveltuvan alueen valinnasta, lähtien rakennusvaiheeseen, kehittää ja luvittaa hanketta yhteistyössä kunnan ja maanomistajien kanssa. Vuodesta 2010 lähtien YIT on toteuttanut Suomessa ja Ruotsissa lähes 200 tuulivoimalan perustusta asiakkailleen sekä rakentanut voimaloiden infran, kuten tiet. Tuulivoiman hankekehityksen YIT on aloittanut v. 2012 ja sillä on useita joko valmistuneita-, rakenteilla- ja kaavoitusvaiheessa olevia hankkeita.

YIT Suomi Oy:n tekemien esiselvitysten perusteella alue soveltuu hyvin tuulivoiman tuotantoon. Hankealue on muodostettu 1 500 metrin etäisyydellä lähimpiin rakennuksiin, ja Puolustusvoimat on lausunnossaan puoltanut kuuden (6) tuulivoimalaitoksen rakentamista hankealueelle. Voimaloiden määrä ja sijoittelu tarkentuu maanomistajien kanssa käytävien keskustelujen ja kaavoitusprosessin myötä. Alustavien suunnitelmien perusteella kaikkien voimalaitosten etäisyys lähimpään vakituiseen tai vapaa-ajan rakennukseen on vähintään 1600 metriä. Hankealue koostuu yksityisten omistuksessa olevista maista. Tällä hetkellä YIT on vuokrannut hankealueen maiden pinta- alasta n. 63 %

yhdenmukaisella vuokrasopimuksella. Loppuosan maanomistajilla on vielä mahdollisuus allekirjoittaa saman ehtoinen vuokrasopimus.

Tuulivoimahankkeen toteuttaminen edellyttää, että alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen tuulivoimapuiston osayleiskaava ja hankealueen sijainnista sekä voimalaitosten yhteenlasketun kokonaistehon määrästä johtuen on todennäköisesti tehtävä ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma).

YIT Suomi Oy ehdottaa, että:

1. Alavieskan kunta käynnistäisi kaavoitusmenettelyn, jossa laadittaisiin oikeusvaikutteinen tuulivoimaosayleiskaava, jonka perusteella kunta voi myöntää rakennusluvat.
2. YIT ei ole vielä valinnut kaavaa toteuttavaa konsulttia, mutta tulee tekemään sen mahdollisimman pikaisesti ja hyväksyttämään konsultin Alavieskan kunnalla.
3. Kaavan laatimisesta aiheutuvista konsultti-, selvitys- ja kuulutuskuluista vastaisi YIT.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kari Pentti

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että

1. Valtuusto päättää saattaa vireille tuulivoimarakentamista ohjaavan osayleiskaavan laatimiseen Miehennevan alueelle.
2. Valtuusto oikeuttaa kunnanhallituksen sopimaan kaavoituksen käytännön järjestelyistä ja hyväksymään YIT Suomi Oy:n kanssa tai sen hankkeelle perustaman projektiyhtiön kanssa laadittavan kaavoitussopimuksen ja hyväksymään hankekehittäjän esittämän kaavoituskonsultin. Kaavoitustyön kustannuksista vastaa yksinomaan YIT Suomi Oy .

Päätös

Mauri Marjakangas teki vastaehdotuksen, että kunnanhallitus ei esitä valtuustolle osayleiskaavan laatimista Miehennevan alueelle. Anne Huttunen ja Heikki Malinen kannattivat esitystä. Koska oli tehty kannatettu vastaesitys, puheenjohtaja totesi, että oli suoritettava äänestys. Pohjaesitys oli Jaa ja vastaesitys Ei. Äänestyksen tulos oli 5 Jaa-ääntä ja 3 Ei-ääntä. Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen tulleen hyväksytyksi.

Heikki Malinen, Anne Huttunen ja Mauri Marjakangas jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Tuomo Taka-Eilola poistui esteellisenä (intressijäävi, hallintolaki 28.1 § kohta 3), varajäsen Heikki Malinen saapui kokoukseen pykälän käsittelyn ajaksi.

Kunnaninsinööri Tuomas Häggman ja tekninen johtaja Ossi Laakso

olivat paikalla asiantuntijoina asian esittelyn ajan ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Kvalt 27.02.2023 § 5

Esittelijä	Kunnanhallitus
Päätösehdotus	1. Valtuusto päättää saattaa vireille tuulivoimarakentamista ohjaavan osayleiskaavan laatimiseen Miehennevan alueelle. 2. Valtuusto oikeuttaa kunnanhallituksen sopimaan kaavoituksen käytännön järjestelyistä ja hyväksymään YIT Suomi Oy:n kanssa tai sen hankkeelle perustaman projektiyhtiön kanssa laadittavan kaavoitus sopimuksen ja hyväksymään hankekehittäjän esittämän kaavoituskonsultin. Kaavoitustyön kustannuksista vastaa yksinomaan YIT Suomi Oy .
Päätös	Mauri Marjakangas esitti, että Miehennevan tuulivoimarakentamista ohjaavaa osayleiskaavaa ei saateta vireille. Anne Huttunen kannatti esitystä. Koska oli tehty kannatettu vastaesitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja päätti äänestytavaksi nimenhuutoäänestyksen niin, että pohjaesitys oli Jaa ja vastaesitys Ei. Äänestyksen tulos oli 11 Jaa-ääntä, 6 Ei- ääntä ja 2 tyhjää (liitteenä). Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen tulleen hyväksytyksi. Mauri Marjakangas ja Anne Huttunen jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen (liitteenä). Tuomo Taka-Eilola poistui esteellisenä § 5 käsittelyn ajaksi (intressijäävi, hallintolaki 28.1. § kohta 3).

Khall 18.06.2024 § 136

valmistelija kunnaninsinööri, kunnanjohtaja

Miehennevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on valmistunut.

Miehennevan tuulivoimapuiston osayleiskaava hanketoimija on vaihtunut Eolus Energy Oy:ksi. Aiemmin hanketoimijana oli YIT Suomi Oy. Lisäksi tuulivoimapuiston lisäksi hankkeeseen tulee lisänä aurinkovoima.

Aurinko- ja tuulivoimaosayleiskaavan (MRL § 77) laatiminen on aloitettu hankeyhtiö Eolus Energy Oy:n (aiemmin YIT) aloitteesta ja se toteutetaan yhteistyössä Alavieskan kunnan kanssa. Osayleiskaavan kaavoitusaloite on hyväksytty kunnanhallituksessa 14.3.2023 § 74. Aurinko- ja tuulivoimahanke edistää hiilineutraalin energia-tuotannon tuottamista alueella.

Aurinko- ja tuulivoimahankkeen kaavoitus ja YVA-menettely toteutetaan erillisinä, mutta samanaikaisina prosesseina, konsulttitoimeksiantoina. Pääkonsulttina toimii ja osayleiskaavan laatii A-Insinöörit Suunnittelu Oy, YVA-menettelystä vastaa Ecobio Oy ja näiden vaikutusten arvioinnin edellyttämiä selvityksiä laaditaan alikonsulttien toimesta.

Suunnittelualue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Alavieskan kunnassa, Taluskylän kylästä koilliseen. Lähimmät kuntakeskukset ovat Alavieska noin 10 kilometrin päässä ja Merijärvi noin 5 kilometrin päässä. Hankealue rajautuu osittain Merijärven vastaiseen kuntarajaan. Alue on pääasiassa metsätalousaluetta eikä alueella ole asutusta. Alueen kahdelle peltoalueelle suunnitellaan aurinkovoimaloiden sijoittamista. Hankkeen vaikutukset ulottuvat osittain myös Merijärven, Pyhäjoen, Kalajoen, Ylivieskan ja Oulaisten kuntien alueelle. Suunnittelualan likimääräinen sijainti ja suhde kuntakeskuksiin on esitetty OAS:n kansi-lehdellä ja seuraavan sivun kartalla.

Tehtävänä on laatia osayleiskaava aurinko- ja tuulivoimahanketta varten (MRL § 77) noin 510 ha suuruiselle alueelle Alavieskan kuntaan. Kaavalla tutkitaan alustavasti kuuden, kokonaiskorkeudeltaan noin 300 metrin tuulivoimalan sijoittamista alueelle. Tämän lisäksi huomioidaan erikseen hankkeen edellyttämät sähkönsiirtoreitit, jotka sijoittuvat Alavieskan alueelle tai yhteisreitti toisen hankkeen kanssa Merijärven kunnan rajalle. Hanke edellyttää YVA-menettelyä, sillä alueella on jo runsaasti tuulivoimaa ja hanke muodostaa yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Tavoitteena on arvioida hankkeen vaikutukset laaja-alaisesti YVA-menettelyssä ja osayleiskaavoituksessa. Suunnittelualue tarkentuu kaavoitusprosessin edetessä ja alueelle tehtävien selvitysten tulosten perusteella.

Kaavahankkeen vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta kuulutetaan Kalajokiseutu-lehdessä, Kalajaska-lehdessä ja Alavieska-lehdessä sekä kaupungin virallisissa kuulutuksissa kaupungin nettisivuilla. Ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille ilmoitetaan kirjeitse kaavoituksen vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläoloaikana pidetään yleisötilaisuus.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa kaavatyön edetessä. Oheismateriaalina on osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS.

Hanke on ei-seudullinen ja sitä ei ole osoitettu tuulivoima-alueeksi Pohjois- pohjanmaan voimassa olevassa maakuntakaavoissa.

Keskeisenä osana hanketta on selvitysten laadinta ja vaikutusten arviointi. Vaikutusten arvioinnin pohjaksi tarvittavia selvityksiä laaditaan osana YVA-menettelyä ja tuulivoimaosayleiskaavan laatimista, mm. luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristö- sekä arkeologiset selvitykset, näkyvyysanalyysi, melu- ja välkemallinnukset.

Myös Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavoituksen ja siihen liittyvien selvityshankkeiden, kuten TUULI (päättynyt 9/2022) ja EMMI-hankkeiden (alkoi 9/2022), yhteydessä tehtyjä selvityksiä hyödynnetään suunnittelun vaikutusten arvioinnissa ja jatkoselvityksissä.

Vaikutusten arviointi laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 9 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n mukaan. Vaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon kaa-van tehtävä ja tarkoitus. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan kaavan toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kari Pentti

Päätösehdotus

Kunnanhallitus:

1. hyväksyy Miehennevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman yleisesti nähtäville MRL:n 63 §:n mukaisesti 12.8-16.9.2024.
2. järjestää yleisötilaisuuden yhdessä Pohjois- Pohjanmaan Ely-keskuksen YVA-ohjelman kanssa
3. pyytää viranomaislausunnot ja antaa osallisille mahdollisuuden esittää asiasta mielipiteensä

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että kunnaninsinööri Tuomas Häggman esitteli asian ja poistui kokouksesta päätöksenteon ajaksi.

Keskustelun aikana Janne Havisto esitti, että asia jätetään pöydälle. Anne Huttunen kannatti Haviston esitystä pöydityksestä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pöyditysesitys, jota on kannatettu ja siitä tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti, että asiasta äänestetään nimenhuutoäänestyksellä niin, että asian käsittelyn jatkaminen on JAA ja Haviston esitys pöydälle jätöstä on EI. Hallitus hyväksyi äänestystavan ja -järjestyksen.

Nimenhuutoäänestyksessä annettiin seitsemän (7) ääntä, joista kolme (3) EI -ääntä (Havisto, Huttunen, Malinen) ja neljä (4) JAA -ääntä (Mattila, Isokääntä, Simonen, Takkunen). Näin ollen asian käsittelyä jatkettiin.

Merkitään pöytäkirjaan, että valtuuston varapuheenjohtaja Jarkko Pehkonen poistui kokouksesta klo 18.49.

Keskustelun aikana Janne Havisto esitti, että Miehennevan aurinko- ja tuulivoimapuiston osayleiskaavaa ei tule edistää. Anne Huttunen ja Heikki Malinen kannattivat Haviston esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty muutosesitys, jota on kannatettu ja siitä tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti, että asiasta äänestetään nimenhuutoäänestyksellä niin, että pohjaesitys on JAA ja Haviston esitys on EI. Hallitus hyväksyi äänestystavan ja -järjestyksen.

Nimenhuutoäänestyksessä annettiin seitsemän (7) ääntä, joista kolme (3) EI -ääntä (Havisto, Huttunen, Malinen) ja neljä (4) JAA -ääntä (Mattila, Isokääntä, Simonen, Takkunen). Näin ollen pohjaesitys tuli hallituksen päätökseksi.

Kunnanhallitus päätti:

1. hyväksyä Miehennevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman yleisesti nähtäville MRL:n 63 §:n mukaisesti 12.8-16.9.2024.
2. järjestää yleisötilaisuuden yhdessä Pohjois- Pohjanmaan Ely-keskuksen YVA-ohjelman kanssa
3. pyytää viranomaislausunnot ja antaa osallisille mahdollisuuden esittää asiasta mielipiteensä.

Havisto, Huttunen ja Malinen jättivät asiaan eriävän mielipiteen (liitteenä).

Merkitään pöytäkirjaan, että kunnanhallitus piti tauon klo 19.24-19:30.

Oy:n (aiemmin YIT) aloitteesta ja se toteutetaan yhteistyössä kaavoitusviranomaisen, Alavieskan kunnan kanssa. Osayleiskaavan kaavoitusaloite on hyväksytty kunnanhallituksessa 14.3.2023 § 74. Aurinko- ja tuulivoimahanke edistää hiilineutraalin energiatuotannon tuottamista alueella.

Osallistumis- ja arviontisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 12.8-16.9.2024 välisenä aikana. Osallistumis- ja arviontisuunnitelman nähtävilläoloaikana jätettiin yhteensä kuusi lausuntoa ja yksi mielipide. Kaavoittaja on antanut vastineet lausunnoista ja mielipiteistä. Oheismateriaalina lausunnot sekä vastineet.

Kaavan valmisteluvaiheessa on pidetty YVA- lain mukainen ennakkoneuvottelu 13.3.2024 sekä viranomaisneuvottelu 8.4.2024. Viranomaisneuvottelussa käytiin läpi alustava kaavaluonnos selostuksineen sekä luonto- ja maisema sekä ympäristöselvityksineen. Viranomaisneuvotteluun osallistui mm. Pohjois- pohjanmaan Ely-keskus, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan museo sekä naapurikuntien edustajat. Viranomaisneuvottelun pohjalta kaavakonsulttina toimiva A-Insinöörit on laatinut kaavaluonnosasiakirjat. Oheimateriaalina kaavaluonnoskartta, kaavaselostus, sekä muut kaavaa varten laaditut selvitykset sekä YVA-selostus. Osayleiskaavan laatimiseen sekä YVA-menettelyyn liittyen järjestettiin yleisötilaisuus 27.8.2024.

Kaavaluonnos on laadittu alueidenkäyttölain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakentamisluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-1). Kaavoituksen kanssa yhtäaikaaisesti on vireillä ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), sillä lähistöllä on jo runsaasti tuulivoimaa ja hanke muodostaa yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Yhteysviranomaisena YVA-menettelyssä toimii Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Tavoitteena on arvioida hankkeen vaikutukset laaja-alaisesti YVA-menettelyssä ja osayleiskaavoituksessa.

Kaavoitustehtävänä on laatia osayleiskaava tuulivoimahanketta varten (AKL § 77), jossa osoitetaan alueita myös aurinkovoimalle, noin 950 hehtaarin suuruiselle alueelle Alavieskan kuntaan. Kaavaluonnoksen pohjana on käytetty YVA:n vaihtoehtoa 1 (VE1). Kaavalla tutkitaan alustavasti kuuden, kokonaiskorkeudeltaan noin 300 metrin tuulivoimalan sijoittamista kyseiselle paikalle. Lisäksi osoitetaan energiahuollon alueet aurinkosähköenergian tuotantoon sekä sähköaseman ja/tai akkuvaraston rakentamiseen. Tämän lisäksi huomioidaan erikseen hankkeen edellyttämät sähkönsiirtoreitit. Kaavakartalle on merkitty ohjeellinen maakaapelin sijainti. Lisäksi YVA-selostusvaiheessa on tutkittu muita sähkönsiirtoreittejä, jotka sijoittuvat suunnittelualueen pohjoisosaan kohti Jylkän sähköasemaa sekä Merijärven kunnan rajalle. Sähkönsiirron reittien kuvaukset tarkentuvat tarvittaessa kaavan ehdotusvaiheessa.

Suunnittelualue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Alavieskan kunnassa, Taluskylän kylästä koilliseen. Lähimmät kuntakeskukset ovat Alavieska noin kymmenen kilometrin päässä ja Merijärvi noin viiden kilometrin päässä. Suunnittelualue rajautuu osittain Merijärven vastaiseen kuntarajaan. Alueelle suunnitellaan kuutta tuulivoimalaa ja kahdelle peltoalueelle aurinkovoimaloita.

Suunnittelualue on pääasiassa metsätalousaluetta eikä siellä ole asutusta. Hankkeen vaikutukset ulottuvat osittain myös Merijärven, Pyhäjoen, Kalajoen, Ylivieskan ja Oulaisten kuntien alueelle. Kaava-alueen raja-alue voi muuttua kaavaprosessin aikana mm. lähtötietojen, laadittavien selvitysten ja niiden johtopäätösten tai vuorovaikutuksen takia. Kaava-alueella ei sijaitse vakituksia- eikä vapaa-ajan rakennuksia. Lähin vakituinen asuinrakennus sijaitsee n. 1,8 km päässä hankealueen tuulivoimalasta. Alle 2 km etäisyydellä suunnitelluista voimalapaikasta sijaitsee 15 vakituista asuinrakennusta sekä 2 vapaa-ajan rakennusta.

Osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 950 hehtaaria. Kaava-alueen pinta-ala on kasvanut kaavoituksen vireille asettamisen jälkeen. Osayleiskaavalla osoitetaan alueelle maa- ja metsätalousvaltaisista alueista (M-1), joille saa sijoittaa tuulivoimaloita, niille erikseen osoitetuille alueille (tv-1). Osayleiskaavassa osoitetaan tuulivoimaloiden rakennusalat, tiestö ja sähkönsiirtoon tarvittavat asennukset (maakaapelit, sähköasema, akkujärjestelmät) kaava-alueella sekä annetaan määräyksiä voimaloiden korkeuteen ja ulkoasuun. Osayleiskaavassa huomioidaan myös erillisselvityksissä (mm. maisemavaikutukset, luontoselvitykset ja arkeologinen inventointi) havaitut arvot. Kaavassa osoitetaan myös alueet aurinkosähköenergian tuotantoon, sähköasemalle ja maa-aineksen ottoon. Osayleiskaavakartan merkinnät ja määräykset esitetään osayleiskaavakartalla. Osayleiskaavan toteuttaminen voidaan aloittaa, kun se on hyväksytty valtuustossa ja saanut lainvoiman kuulutuksella.

Suunnittelualue ja sen lähiympäristö on harvaan rakennettua metsätalousaluetta, ja se on luokiteltu harvaan asutuksi maaseuduksi (SYKE, Harva ja tiheä taajama-alue 2022). Alueen lähiympäristössä on suhteellisen tiivistä nauhamaista kyläasutusta tukeutuen Tammelantiehen ja Taluskyläntiehen. Suunnittelualueella ei sijaitse vakituksia asuntoja tai loma-asuntoja. Suunnittelualueen lähiympäristössä sijaitsee kaksi toiminnassa olevaa tuulivoimaluetta: Kytölä (1,5 km suunnittelualueesta) ja Saarenkylä-Vieskanjärvi (3 km suunnittelualueesta).

Suunnittelualue on luonnonoloiltaan pääasiassa metsäistä ja paikoitellen soista. Lisäksi alueella on useampia peltoja. Korkeuserojen vaihtelu on maltillista ja korkeimmat mäet sijoittuvat suunnittelualueen kaakkois- ja itäosaan. Suunnittelualue on osa keskiboreaalista metsäkasvillisuusvyöhykettä. Tuuli- ja aurinkovoimapuisto sijoittuu metsäisille alueille sekä peltoaukealle. Suunnittelualueella ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita eikä

alueen lähietäisyydelle (< 10 km etäisyydelle) sijoitu pohjavesialueita. Suunnittelualuetta lähin pohjavesialue Kiimamaa sijaitsee 12,5 kilometriä etelään Alavieskassa.

Suunnittelualueelle ei sijoitu luonnonsuojelualueita. Noin kolmen kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista sijoittuu lähimmät suojelalueet, yksityinen Isonkarhunkääntäjän luonnonsuojelualue (YSA) sekä valtion hallinnoima Ryökönkankaan suojelualue. Ryökönkankangas on vanhojen metsien suojelualue ja kuuluu luontodirektiivin mukaisiin erityisten suojelutoimien alueisiin (SAC). Ryökönkanga kuuluu myös Natura 2000- alueeseen.

Suunnittelualue ei kuulu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin, eikä suunnittelualueella sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sijoittuvat yli kymmenen kilometrin päähän alueesta ja valtakunnallisesti arvokkaat alueet yli 20 kilometrin päähän. Lähin maakunnallisesti merkittävä Taluskylän kulttuuriympäristö sijaitsee aivan suunnittelualueen eteläpuolella noin kahden kilometrin etäisyydellä. Suunnittelualue ei kuulu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin. Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) on Jylkän talonpoikaistila.

Suunnittelualueella oli aiemmin tiedossa neljä kiinteää muinaisjäännöstä ja yksi muu kulttuuriperintökohde. Arkeologisen inventoinnin aikana löydettiin seitsemän uutta arkeologista kohdetta, joista yksi ehdotetaan kiinteäksi muinaisjäännökseksi (historiallisen ajan tervahauta) ja kuusi muiksi kulttuuriperintökohteiksi (historiallisen ajan rajamerkkejä). Suunniteltujen sähkönsiirtoreittien vaikutusalueella oli aiemmin tiedossa neljä kiinteää muinaisjäännöstä, kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta ja yksi mahdollinen muinaisjäännös. Inventoinnissa löydettiin kolme uutta kulttuuriperintökohdetta (historiallisen ajan rajamerkkejä).

Inventoinnin jälkeen suunnittelualueella tunnetaan viisi kiinteää muinaisjäännöstä ja seitsemän muuta kulttuuriperintökohdetta. Sähkönsiirtoreittien vaikutusalueella tunnetaan viisi kiinteää muinaisjäännöstä ja viisi muuta kulttuuriperintökohdetta.

Nykyisin suunniteltavat, noin 300 metriä korkeat voimalat aiheuttavat suurempia vaikutuksia etenkin lähialueelle kuin aiemmin rakennetut alle 200 metriä korkeat tuulivoimalat. Kaukovaikutusalueella ja teoreettisella maksiminäkyvyysalueella vaikutukset tasaantuvat, sillä ilmakehän häiriötekijät ja ihmisen silmän erotuskyky tulevat vastaan. Tuulivoimala koostuu perustuksista, tornista, konehuoneesta ja roottorista. Lentoestevalot sijoitetaan konehuoneen korkeudelle.

Suunnittelualueen elinkeinotoiminta perustuu maa- ja metsätalouteen. Suunnittelualuetta voidaan käyttää virkistytymiseen, marjastukseen ja sienestystyöhön jokaisen oikeuksin. Alueella ei ole rakennettuja virkistysalueita tai -reittejä. Lähimmät virkistysalueet sijaitsevat noin neljän kilometrin päässä

voimaloista. Taluskylässä on luontopolku ja Linnakallion toimintakeskus.

Alue on yksityisten maanomistajien, rahastojen ja kunnan omistuksessa. Eolus Energy Oy on tehnyt pääosin alueen maanomistajien kanssa maanvuokrasopimukset.

Suunnittelualueella voimassa olevat maakuntakaavat ovat esitetty Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartassa (18.1.2022). Nyt voimassa olevassa maakuntakaavoissa suunnittelualuetta ei ole osoitettu tuulivoima-alueeksi. Miehennevan hanke ei kokonsa puolesta ole seudullinen, eikä aluetta ole tarkasteltu tv-alueena vireillä olevassa energia- ja ilmastovaihemaa- ja maakuntakaavassa.

Alue kuuluu myös maaseudun kehittämisen kohdealueeseen, jossa kehitetään maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin perustuvaa asumista ja virkistyskäyttöä. Suunnittelussa huomioidaan luonnon ja ympäristön kestävä käyttö, maatalouden toimintaedellytykset ja vesistön vedenlaadun turvaaminen.

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja. Lähimmät voimassa olevat yleiskaavat liittyvät tuulivoimahankkeisiin. Saarenkylä-Vieskanjärvi tuulivoimaosayleiskaava noin viiden kilometrin päässä ja Kytölän tuulivoimaosayleiskaava noin kolmen kilometrin päässä kaava-alueen rajasta.

Alueella ei ole voimassa asemakaavoja. Lähin asemakaavoitettu alue sijaitsee Merijärven kirkonkylällä noin viiden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Seuraavat asemakaavoitetut alueet sijaitsevat Alavieskan keskustassa noin kahdeksan kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta.

Suunnittelualueelle on laadittu Eolus Energy Oy:n tilauksesta mm. seuraavat selvitykset:

- luontoselvitys
- meluselvitys
- välkeselvitys
- maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
- linnust selvitys

Selvityksissä ja mallinuksissa on huomioitu yhteisvaikutukset naapuripuistot: Saarenkylä-Vieskanjärvi (9 voimalaa), Kytölä (6 voimalaa), Ristiveto (6 voimalaa), Karhunnevan kangas (33 voimalaa) ja Kettukangas (29 voimalaa). Saarenkylä-Vieskanjärvi ja Kytölä ovat jo toiminnassa.

Vaikutusten arviointi laaditaan Alueidenkäyttölain 9 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n mukaan.

Vaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Tuulivoima-alueen maankäyttöä rajoittavat suorat vaikutukset ovat paikallisia ja kohdistuvat lähinnä rakennuspaikkoihin ja niiden välittömään läheisyyteen. Tuulivoima-alueen rakennuspaikat muuttuvat maa- ja metsätalousalueesta rakennetuksi alueeksi alueelle sijoitettavien voimalapaikkojen, teiden ja voimajohtoalueiden myötä.

Tuulivoima-alueen vaikutukset asumiseen ja loma-asumiseen ovat sekä suoria (melu-, välke-, varjostus- ja näkyvyysvaikutus) sekä epäsuoria (asumisen viihtyisyys, huolet ja pelot). Rakentamisella voi olla hetkellisiä vaikutuksia, sillä tuulivoima-alueen rakentamisen yhteydessä liikenteestä aiheutuu jonkin verran melua. Tuulivoima-alueen vaikutukset (erityisesti melu ja välke) rajoittavat rakentamista tuulivoima-alueen välittömässä läheisyydessä. Esimerkiksi tuulivoimaloiden yli 40 desibelin melualueelle ei ole mahdollista sijoittaa asuin- tai lomarakentamista kuin osoittamalla erikseen, että melun ohjearvot alittuvat ja määräykset täyttyvät. Tuulivoima-alueilla on todennäköisesti haja-asutusta hillitsevä vaikutus. Vaikutukset eivät ulotu tuulivoima-alueella harjoitettavaan maa- ja metsätalouteen sekä turvetuotantoon, sillä niitä voidaan harjoittaa jatkossakin tuulivoima-alueen sisällä. YVA-selostuksen mukaan hankkeen välittömät vaikutukset maankäyttöön ilmenevät tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ja sähkönsiirtoreitin aiheuttamassa maankäytön muutoksessa.

Osa metsätalousalueista muuttuu tuulivoiman rakennuspaikoiksi, mikä vaikuttaa myös virkistyskäyttöön. Valtaosalla suunnittelualueesta maankäyttö voi kuitenkin jatkua entisellään. Jokaisen tuulivoimalan ympäriltä raivataan puusto noin 2 hehtaarin alueelta, ja sähköaseman kohdalta 1,5 hehtaaria. Aurinkovoimalat sijoittuvat pellolle, joten niiden alueelta ei raivata puustoa. Metsää raivataan uusien huoltoteiden tieltä 15 metrin leveydeltä. Maankäytön muutos suunnittelualueella on noin 67,3 hehtaaria, mikä on noin 7 % suunnittelualueen kokonaispinta-alasta.

Melu ja välke voivat rajoittaa maankäyttöä tuulivoima-alueen lähiympäristössä. Esimerkiksi alueilla, joissa melutaso ylittää 40 desibeliä, rakennusten sijoittaminen voi olla rajoitettua ilman erityisiä toimenpiteitä melun vähentämiseksi.

Maisemaselvityksen mukaan Miehennevan hankkeen suurimmat kielteiset maisemavaikutukset kohdistuvat Talusojan ja Mehtäkylän viljelysmaisemiin, jotka sijaitsevat lähivaikutusalueella (0–9 km). Hankkeen yhteisvaikutukset nykyisten tuulivoimapuistojen kanssa korostavat kielteisiä vaikutuksia, erityisesti saartovaikutuksen vuoksi. Tämä saartovaikutus on merkittävä syy siihen, miksi hankkeen maisemavaikutukset ovat suuria kyseisissä viljelysmaisemissa.

Tuuli- ja aurinkovoimahankkeen sekä sähkönsiirtoreittien vaikutukset kohdistuvat pääasiassa rakentamisalueille ja niiden ympäristöön. Normaalitoiminnan aikana vaikutuksia voi syntyä lähinnä onnettomuuksien yhteydessä. Toiminnan päättymisen vaikutukset

maa- ja kallioperään ovat pienemmät kuin rakentamisvaiheessa, sillä kaivamista ei ole tarpeen tehdä. YVA-selostuksen mukaan vaikutusalueen maa- ja kallioperän herkkyys arvioidaan vähäiseksi.

Normaalitoiminnan ja toiminnan lopettamisen ei odoteta YVA-selostuksen mukaan aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia maa- ja kallioperään.

Suunnittelualueelta ja YVA-ohjelmavaiheen sähkönsiirtoreiteillä tehdyssä selvityksessä ei löydetty liito-oravan pesimä- tai levähdyspaikkoja eikä käytössä olevia elinpiirejä.

Viitasammakkoselvityksen aikana ei tehty havaintoja viitasammakoista tai niiden lisääntymis- ja levähdyspaikoista. Lajin herkkyys vaikutusalueella arvioidaan YVA-selostuksessa vähäiseksi.

Lepakoiden osalta ei tehty havaintoja niiden lisääntymis- tai levähdyspaikoista. Selvitysalueella esiintyy pohjanlepakkoa ja siippoja, mutta niiden aktiivisuus on vähäistä ja painottuu loppukesään.

Suurpetoselvityksen yhteydessä ei tehty havaintoja ahmasta (erittäin uhanalainen), ja niiden vaikutukset arvioidaan YVA-selostuksessa vähäisen kielteisiksi. Myöskään karhuista (siljälläpidettävä) ja susista (erittäin uhanalainen) ei tehty havaintoja, ja niiden vaikutukset arvioidaan vähäisen tai kohtalaisen kielteisiksi. Suunnittelualueella sijaitsee ilveksen reviiri, mutta selvityksessä ei löydetty lajin pesiä.

Tuuli- ja aurinkovoimahankkeen merkittävimmät vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyypeihin tapahtuvat rakennusvaiheen aikana, kun alueet raivataan kasvillisuudesta ja maaperää muokataan. Rakentaminen muuttaa osan luonnonympäristöstä pysyvästi rakennetuksi ympäristöksi ja aiheuttaa elinympäristöjen pirstoutumista. Aurinkovoimalan normaalitoiminnassa kasvillisuus pidetään matalana, mikä estää sen luontaisen kehittymisen. Voimajohtoalueen elinkaaren aikana osa vaikutuksista kasvillisuuteen ja luontotyypeihin on tilapäisiä ja osa pysyviä, kuten johtoaukean muuttuminen puuttomaksi metsäisillä alueilla.

Tuulivoimahankkeiden ihmisiin kohdistuvat vaikutukset liittyvät asumisviihtyisyyteen ja suunnittelualueen virkistyskäyttöön (metsästys, marjastus, ulkoilu). Tuuli- ja aurinkovoimahankkeet vaikuttavat ihmisten elinoloihin ja asumiseen eri vaiheissa, kuten suunnittelussa, rakentamisessa, toiminnassa ja käytöstä poistossa. Vaikutukset voivat olla hetkellisiä tai pysyviä, ja niiden voimakkuus ja laajuus vaihtelevat. Suorat vaikutukset voivat olla esimerkiksi melu ja maisemamuutokset, kun taas epäsuorat vaikutukset liittyvät asumisen viihtyvyyteen ja stressiin. Rakentamisen aikana melu ja liikenteen lisääntyminen voivat heikentää asumisviihtyvyyttä, mutta työllisyys voi parantua. Toiminnan päättyessä alue maisemoidaan, mikä parantaa virkistyskäytön mahdollisuuksia.

Miehennevan vaikutusalueen herkkyys muutokselle arvioidaan YVA-selostuksessa kohtalaiseksi elinolojen ja asumisen osalta, perustuen

potentiaalisten haitankärsijöiden kohtalaiseen määrään ja alueen kohtuulliseen sopeutumiskykyyn.

Tuuli- ja aurinkovoimaloiden rakentaminen voi vaikuttaa alueen virkistyskäyttöön ja viihtyisyyteen monin tavoin. Maankäytön ja maiseman muutokset sekä voimaloiden äänet ja varjot voivat vaikuttaa viihtyvyyteen. Rakentamisen aikana liikkumista alueella voidaan joutua rajoittamaan turvallisuussyistä. Uudet ja parannetut tiet voivat muuttaa ulkoilualueiden käyttöä. Vaikka alueella ei ole virallisia virkistyskohteita, voimaloiden näkyvyys voi heikentää sen houkuttelevuutta virkistyskäyttöön. Alue soveltuu kuitenkin jatkossakin virkistyskäyttöön, lukuun ottamatta aidattavaa sähköaseman aluetta.

Hankkeen merkittävimmät meluvaikutukset ilmenevät toimintavaiheessa, koska tämä vaihe kestää suhteellisen pitkään. Tuulivoimaloiden toiminnan aikana syntyvä melu johtuu pääasiassa lapojen aerodynaamisesta melusta ja sähköntuotantokoneiston äänistä. Melumallinnusten mukaan asuin- ja vapaa-ajan asuntojen melutaso ei ylitä valtioneuvoston asetuksen ohjearvoja. Myöskään STM:n antamat sisätilojen pienitaajuisen melun ohjearvot eivät ylitä.

Suomen lainsäädännössä ei ole asetettu raja-arvoja tai suosituksia välkevaikutukselle. Ympäristöhallinnon ohjeen OH 5/2016 mukaan Suomessa on suositeltavaa käyttää muiden maiden ohjearvoja vaikutuksia arvioitaessa. Kaavaluonnoksessa esitetyssä vaihtoehdossa VE1 Ruotsin ja Saksan maksimisuositus kahdeksan tunnin vuotuisesta varjon välkkeestä ylitetään yhdessä havainnointipisteessä (vakituinen asunto). Teoreettinen maksimisuositus (30 h/v) ylitetään yhdessä havainnointipisteessä. Teoreettisen maksimitilanteen suositus 30 min/pv ei ylitä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kari Pentti
Päätösehdotus	Kunnanhallitus 1. hyväksyy Miehennevan aurinko - ja tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksen ja kaavaselostuksen 2. asettaa osayleiskaavaluonnoksen ja -kaavaselostuksen liitteineen nähtäville Alueidenkäyttölain 62 §:n ja valtioneuvoston asetuksen (29.12.2006/1441) 30 §:n mukaisesti. 22.5.2025 - 30.6.2025 Alavieskan kunnantalolle ja kirjastoon sekä Alavieskan kunnan internet-sivuille 3. järjestää yleisötilaisuuden kunnan kaavaluonnoksesta keskiviikkona 4.6.2025 klo. 17.00-19.00 Alavieskan kunnantalolla (Pappilantie 1) sekä verkkolähetyksenä. 4. pyytää viranomaisilta lausunnot kaavaluonnosaineistosta.
Päätös	Tekninen johtaja Tuomas Häggman esitteli asian asiantuntijana ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Jyrki Vääräkoski poistui pykälän käsittelyn ajaksi (hallintolaki 28 § kohta 3.

Keskustelun aikana Mauri Marjakangas esitti, ettei kaavaa hyväksytä. Heikki Malinen kannatti esitystä.

Koska keskustelun aikana oltiin tehty muutosesitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta äänestetään. Puheenjohtaja esitti, että pohjaesitys on äänestyksessä JAA ja Marjakankaan muutosesitys EI ja että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä.

Äänestys tulos oli JAA -ääniä annettiin 5 (viisi) ja EI -ääniä 3 (kolme). Pohjaesitys hyväksyttiin.

Kunnanhallitus

1. hyväksyy Miehennevan aurinko - ja tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksen ja kaavaselostuksen
2. asettaa osayleiskaavaluonnoksen ja -kaavaselostuksen liitteineen nähtäville Alueidenkäyttölain 62 §:n ja valtioneuvoston asetuksen (29.12.2006/1441) 30 §:n mukaisesti. 22.5.2025 - 30.6.2025 Alavieskan kunnantalolle ja kirjastoon sekä Alavieskan kunnan internet-sivuille
3. järjestää yleisötilaisuuden kunnan kaavaluonnoksesta keskiviikkona 4.6.2025 klo. 17.00-19.00 Alavieskan kunnantalolla (Pappilantie 1) sekä verkkolähetyksenä.
4. pyytää viranomaisilta lausunnot kaavaluonnosaineistosta.

Malinen, Marjakangas ja Huttunen jättivät asiaan eriävän mielipiteen (liitteenä).

Khall 16.03.2026
38/10.02.02/2023

Miehennevan aurinko- ja tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnos oli nähtävillä Alueidenkäyttölain 62 §:n mukaisesti 22.5.2025 - 30.6.2025 välisen ajan ja siitä pyydettiin viranomaislausunnot sekä annettiin mahdollisuus mielipiteen antamiseen kaikille niille, joille kaavasta on vaikutusta. Kaavaluonnoksesta pidettiin yleisötilaisuus kesäkuussa 2025. Kaavaluonnoksesta vastaanotettiin seitsemän lausuntoa, mutta ei yhtään mielipidettä. Palauteet on tiivistetty ja niistä on koottu merkityksellisimmät seikat muuttamatta asiasisältöä. Palautteet ja niihin annetut vastineet on esitetty kokonaisuudessaan vastineraportissa. Kaavaehdotuksesta pyydetään myös lausunnot ja järjestetään yleisötilaisuus.

Kaavaehdotus:

Osayleiskaavaehdotus on laadittu tuulivoimahanketta varten (AKL § 77), jossa osoitetaan alueita myös aurinkovoimalle, noin 950 hehtaarin suuruiselle alueelle Alavieskan kuntaan. Kaavaehdotuksen pohjana on käytetty YVA:n vaihtoehtoa 2 (VE2). Kaavalla tutkitaan alustavasti kuuden, kokonaiskorkeudeltaan noin 270 metrin

tuulivoimalan sijoittamista kyseiselle paikalle. Vaihtoehdossa 2 (VE2) on luonnosvaiheessa esitettyä vaihtoehtoa 1 (VE1) pienemmät välke- ja maisemavaikutukset.

Hanke on edellyttänyt YVA-menettelyä, sillä lähistöllä on jo runsaasti tuulivoimaa ja hanke muodostaa yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Yhteysviranomaisena YVA-menettelyssä toimi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (nykyisin Lupa- ja valvontavirasto, Pohjois-Suomen elinvoimakeskus). YVA- menettely on tullut päätökseen ja yhteysviranomainen on antanut siitä perustellun päätelmän.

Osayleiskaavassa osoitetaan tuulivoimaloiden rakennusalat, tiestö ja sähkönsiirtoon tarvittavat asennukset (maakaapelit, sähköasema, akkujärjestelmät) kaava-alueella sekä annetaan määräyksiä voimaloiden korkeuteen ja ulkoasuun. Osayleiskaavassa huomioidaan myös erillisselvityksissä (mm. maisemavaikutukset, luontoselvitykset ja arkeologinen inventointi) havaitut arvot. Kaavassa osoitetaan myös alueet aurinkosähköenergian tuotantoon (EN-1), sähköasemalle (EN-1) ja maa-aineksen ottoon (EO). Osayleiskaavakartan merkinnät ja määräykset esitetään osayleiskaavakartalla. Aluevaraukset kuvataan tarkemmin kaavaselostuksessa.

Osayleiskaavan perusteella on mahdollista myöntää suoraan rakentamislupia tuulivoimaloille ja niitä palveleville rakenteille (Alueidenkäyttölaki 77 a §). Osayleiskaavan toteuttaminen voidaan aloittaa, kun se on hyväksytty valtuustossa ja se on saanut lainvoiman.

Vaikutusten arviointi ja selvitykset:

Luonnosvaiheen jälkeen kaavoitustyössä on päivitetty maisemavaikutusten arviointi sekä tehty ekologisen yhteyden täydennys selvitys. Kaavoitustyön kanssa yhtä aikaa vireillä olleen YVA- ohjelman aikana on tehty laajat vaikutusten arvioinnit ja selvitykset. Kaavaehdotuksessa on hyödynnetty samoja selvitysten ja arviointien lopputuloksia YVA-ohjelman kanssa.

Hankkeen vaikutusten arviointia varten on laadittu välke- ja meluselvitys Etha Wind Oy:n toimesta maaliskuussa 2025. Yhteisvaikutusten mallinuksissa on huomioitu naapuripuistot Saarenkylä-Vieskanjärvi (9 voimalaa), Kytölä (6 voimalaa), Ristiveto (6 voimalaa), Karhun nevankangas (33 voimalaa) ja Kettukangas (29 voimalaa). Näistä Saarenkylä-Vieskanjärvi, Kytölä ja Ristiveto ovat jo toiminnassa.

Viranomaisneuvottelut ja yleisötilaisuudet:

Aloitussvaiheen viranomaisneuvottelu (AKL § 66) pidettiin 8.4.2025. Viranomaisneuvottelussa käytiin läpi myös alustavaa kaavaluonnoksen selostusta sekä keskusteltiin maakuntakaavan suunnittelutilanteesta ja arkeologisesta inventoinnista. Viranomaisille esitetään lausuntopyynnöt kaavan kaikissa vaiheissa.

Viranomaisilla on ollut mahdollisuus myös osallistua seuraaviin tilaisuuksiin:

- YVA-ennakkoneuvottelu 13.3.2024
- Seurantaryhmän kokous 13.6.2024
- OAS ja YVA ohjelman yleisötilaisuus 27.8.2024
- Seurantaryhmän kokous 7.5.2025
- Kaavaluonnoksen yleisötilaisuus 4.6.2025
- YVA-selostuksen yleisötilaisuus 10.9.2025
- Kaavaehdotuksen viranomaistyöneuvottelu 5.12.2025
- Kaavaehdotuksen kaavaneuvottelu 23.2.2025

Kaavaluonnoksesta annetut lausunnot ja mielipiteet:

Kaavaluonnoksesta vastaanotettiin seitsemän lausuntoa, mutta ei yhtään mielipidettä. Kalajoen kaupungin lausunnossa todetaan mm. että vaikka Miehennevan aurinko- ja tuulivoimapuisto sijoittuu Alavieskan kunnan alueelle, sen läheisyys Kalajoen rajaan aiheuttaa vaikutuksia myös Kalajoen puolelle. Kaupunki korostaa kuntarajojen selkeää esittämistä kartta-aineistossa ja esittää, että hanke ei saa haitata Jylkän alueen suunnitteilla olevia kaavoitus- ja energiahankkeita, eikä Marjanevan turvetuotantoalueen aurinkoenergiահanketta. Vaikutusten arvioinnissa todetaan, ettei hankkeella ole merkittäviä melu- tai välkevaikutuksia Kalajoen asutukseen, mutta maisemavaikutuksia kohdistuu erityisesti Mehtäkylän, Kalajokilaakson ja Pitkäsenkylän arvokkaisiin maisema-alueisiin.

Merijärven kunta esittää, että Miehennevan alueelle rakennettavien voimaloiden kokoa vielä suunnittelussa tarkennetaan matalammiksi, jolloin haittavaikutukset ulottuvat pienemmälle alueelle eivätkä kohdistu niin voimakkaina naapurikuntien alueelle. Merijärven kunta ei näe erikoiskuljetuksille ja mahdollisille betonikuljetuksille suunniteltua reittiä toteuttamiskelpoisena vaihtoehtona ja esittää, että kuljetuksille suunnitellaan vaihtoehtoinen reitti.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastusviranomaisena Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos pyytää huomioimaan tuulivoimapuistojen ja aurinkosähköjärjestelmien suunnitteluun liittyvät turvallisuusohjeet, mukaan lukien Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksen ohjeet sekä Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston paloturvallisuusohjeen. Mahdollisten akkuvarastojen osalta tulee noudattaa erillistä energiavarastojen suunnitteluohjetta.

Oulaisten kaupunki toteaa osayleiskaavaluonnoksen aineistoiheen olevan suunnitteluvaiheeseen nähden asianmukaisesti laadittu.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossa, että kaavaehdotusvaiheessa tulee täydentää suunnittelualueen suhdetta maakuntakaavaan ja varmistaa, että energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan kaavaratkaisut sekä tuuli- ja aurinkovoimarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset otetaan huomioon. Erityistä huomiota tulee kiinnittää yhteisvaikutuksiin muiden maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden kanssa. Maakuntakaavoituksen aikana laaditut selvitykset, kuten maisema- ja Natura-alueita sekä ekologista verkostoa koskevat aineistot, tulee edelleen huomioida Miehennevan hankkeen jatkosuunnittelussa.

Lisäksi liitto toteaa lausunnossaan, että Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen sähkönsiirtoratkaisut sijoittuvat kokonaan uuteen maastokäytävään, mikä tuottaa merkittäviä vaikutuksia myös energiahankkeen ulkopuolelle. Liitto pitää myönteisenä, että sähkönsiirtoa suunnitellaan ensisijaisesti maakaapelilla, toiseksi yhteisjohtona Kettukankaan hankkeen kanssa ja vasta viimeisenä vaihtoehtona omana ilmajohtona.

Osayleiskaava ja määräykset:

Miehennevan aurinko- ja tuulivoimapuiston osayleiskaava-alueen suunnittelualueesta pääosasta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M 1), jolle tuulivoimaloita saa sijoittaa vain erikseen osoitetuille paikoille sekä sähköaseman sille osoitetulle paikalle. Suunnittelualueella on kolme energiahuollon aluetta (EN-1), jotka on varattu aurinkosähköenergian tuotantoon, sähköasemalle, mahdolliselle sähkövarastolle. Lisäksi kaava-alueelle osoitetaan yksi maa-ainesten ottoalue (EO). Alueella ei ole vielä maa-ainesten ottolupaa.

Osayleiskaavassa osoitetaan tuulivoimaloiden alueet (6 kpl), ohjeelliset voimalapaikat, tiestö ja sähkönsiirtolinjat kaava-alueella. Rakennettaessa aurinko- ja tuulivoimaa rinnakkain, on toteutusvaiheessa huomioitava niiden väliset suojaetäisyydet. Kaavalla halutaan mahdollistaa paras mahdollisen teknisen toteutus. Tästä syystä aurinkovoimaloiden aluevaraukset ovat suuret, mikä tarjoaa joustoa paneelien sijoittelussa. Aurinkovoimaloita ei kuitenkaan saa sijoittaa tuulivoimalaitoksen roottorin pyörähdysalueelle.

Kaavassa on lisäksi annettu määräyksiä mm. voimaloiden korkeudesta ja muusta rakentamistavasta sekä huomioitu erillisselvityksissä havaitut arvot (muinaismuistot, luontoarvot). Kaava-alueen raja-alue on osoitettu suunnittelualueen mukaan, osittain noudattaen laadittujen melumallinnusten mukaista 40 dB:n äänitasoaluetta ja huomioiden lähellä sijaitseva kuntaraja. Meluvaikutukset (35–40 dB) ulottuvat myös Merijärven kunnan puolelle, joka ei kuulu kaava-alueeseen. Tuulivoimaenergian tuotannolle on varattu erityiset tuulivoimaloiden alueet (tv-1). EN-1 alueille voidaan rakentaa aurinkovoimaloita sekä tuulivoimaloiden tarvitsemia huoltoteitä, teknisiä laitteita ja verkostoja. Puustoa saa poistaa tarpeen mukaan. Erillisselvityksissä havaitut arvot on huomioitu kaavakartalla muinaismuistoalueen sm-merkinnällä sekä luontoalueet luo-merkinnöillä. Alueella sijaitsee vanhan metsän linnustollisesti arvokas kohde sekä muita suojeltuja tai uhanalaisia luontotyyppejä ja kasvillisuutta, jotka on merkitty luo-merkinnöillä. Nämä merkinnät ovat informatiivisia eikä niillä ole oikeusvaikutuksia.

Suhde lähimpänä oleviin kaavoihin:

Hanketta lähimmät voimassa olevat kaava-alueet sijoittuvat Merijärven ja Alavieskan keskustoihin sekä Pyhänselälle. Näkyvyysalueanalyysin (ZVI) mukaan Miehennevan voimalat voivat näkyä Merijärven kaava-alueella erityisesti Salmenrannan palvelukeskuksessa sekä Rinnetien kerrostaloalueella. Alavieskan keskustan kaavoitetulla alueella merkittävimmät maisemavaikutukset

kohdistuvat joen ympäristöön ja avoimille peltoaukeille. On kuitenkin huomioitava, että näkymäalueanalyysi (ZVI) ei ota huomioon rakennusten, pihapiirien tai tienvarsien kasvillisuuden vaikutusta näkymien avautumiseen. Taajama-alueille ja pihapiireihin voi analyysin perusteella kohdistua merkittäviä maisemavaikutuksia, vaikka todellisuudessa rakennukset ja kasvillisuus estävät pitkien näkymien muodostumisen hankealueen suuntaan. Pyhäkosken yleiskaava-alue rajautuu lännessä Ristivedon tuulivoimapuistoon. Näkyvyysalueanalyysin perusteella alueelle ei kohdistu merkittäviä maisemavaikutuksia, mutta eteläosan pelloilta voimalat voivat olla nähtävissä paikoitellen.

Kalajoen Jylkässä noin 3 kilometrin päässä luoteessa sijaitsee energiahankkeiden alue, jonka kaavoitus on vireillä. Kalajoen kaupunki on asettanut vireille ko. alueelle yleis- ja asemakaavoituksen.

Suhde maakuntakaavaan:

Maakuntakaavoissa hankealueelle ei ole osoitettu tuulivoimaloiden alueita 1.–3. vaihemaakuntakaavoissa eikä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa. Koska kyseessä on vain kuusi voimalaa, maakuntakaavamerkintää ei tarvita. Hanke ei ole ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteiden tai periaatteiden kanssa, eikä se vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista.

Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön:

Maisemaselvityksen mukaan Miehennevan hankkeen suurimmat kielteiset maisema vaikutukset kohdistuvat Talusojan ja Mehtäkylän viljelysmaisemiin, jotka sijaitsevat lähivaikutusalueella (0–9 km). Lisäksi tuulivoimalat tulevat näkymään paikoitellen yhdystien 7840 varrelle sekä Kalajoen ja Pyhäjoen avoimilla alueilla sijaitsevalle asutukselle ja loma-asutukselle. Hankkeen yhteisvaikutukset nykyisten tuulivoima-alueiden kanssa korostavat kielteisiä vaikutuksia, erityisesti saartovaikutuksen vuoksi. Tämä saartovaikutus on merkittävä syy siihen, miksi hankkeen maisemavaikutukset ovat suuria kyseisissä viljelysmaisemissa. Selvityksen mukaan Miehennevan hankkeella on kohtalaisia kielteisiä maisemavaikutuksia Kalajokilaakson viljelysmaisemiin, mutta alueen luonne ei merkittävästi muutu, koska alueella on jo tuulivoima-alueita ja Miehennevan tuulivoimalat sijoittuvat kaukomaisemaan. Vaihtoehto VE2 aiheuttaa hieman vähäisemmät maisemavaikutukset kuin VE1.

Hankkeen turbiinit tulevat nousemaan peltoja rajaavien metsäsaarekkeiden keskeltä, mikä tekee niiden roolista maisemassa hallitsevan. Turbiinien hallitseva asema maisemassa jatkuu normaalitoiminnan aikana. Miljöötyyppien ohella Maisemavaikutusten arviointi –raportissa on rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvia maisemavaikutuksia tarkasteltu omana kokonaisuutenaan. Kohdekohtainen maisemavaikutusten arviointi on tehty valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen osalta 30 km etäisyydelle suunnitelluista tuulivoimaloista. Suuria kielteisiä maisemavaikutuksia kohdistuu valtakunnallisesti arvokkaaseen Jylkän talonpoikaistilaan

kokonaisuutena sekä maakunnallisesti arvokkaaseen Taluskylään. Pistemäisiin rakennettuihin kulttuuriympäristökohteisiin kohdistuvat maisemavaikutukset on arvioitu erikseen lähivaikutusalueella eli alle yhdeksän kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista sijaitseviin kohteisiin. Ainoa lähivaikutusalueelle yhdeksän kilometrin säteellä sijaitsevat valtakunnallisesti arvokas pistemäinen kohde on Jylkän talonpoikaistila, johon kohdistuvat maisemavaikutukset muodostuvat suuriksi. Paikallisesti arvokkaisiin pistemäisiin rakennettuihin kulttuuriympäristökohteisiin kohdistuvat maisemavaikutukset jäävät vähäisiksi.

Yksittäisten kulttuurihistoriallisten kohteiden sijaan hankkeen suurimmat kielteiset vaikutukset kohdistuvat lähialueen maisemaan kokonaisuutena. Maisemaan kohdistuvat vaikutukset muodostuvat suuriksi, kun taas alueen kulttuurihistoriallisten arvojen suhteen ne jäävät kohtalaisiksi. Miehennevan hankkeen aurinkovoimaloista ei aiheudu merkittäviä maisemavaikutuksia.

Yhteisvaikutusten näkökulmasta Miehennevan voimaloiden maisemavaikutukset ovat hyvin pienimittakaavaisia verrattuna vaikutusalueelle suunniteltuun suureen määrään voimaloita.

Vaikutukset muinaisjäänöksiin:

Tv-alueita ei sijoiteta muinaisjäännösalueille. Rakentamisluvassa tulee määrätä suojelukohde merkittäväksi maastoon, mikäli rakentamistoimenpiteet voivat vaarantaa kohteen säilymisen. Luonnosvaiheen kaava kartalla Jätinkirkko (kohde 7) sijoittui lähelle voimalaa 5. Kaavaehdotusvaiheessa voimaloiden sijoittelu toteutetaan VE2-vaihtoehdon mukaisesti, jolloin Jätinkirkolle ei muodostu vaikutuksia. YVA-selostuksen mukaan hanke ei vaikuta muinaisjäänöksiin, eikä siten vaadi muinaismuistolain (295/1963) mukaista lupaa. Museoviraston myöntämälle kajoamisluvalla ole tarvetta.

Vaikutukset luonnonympäristöön:

Hankkeessa on selvitetty luontojalanjälki ja sen hyvitysmahdollisuudet luonnonsuojelu lain, YM:n asetuksen (933/2023) ja siihen liittyvän laadittavana olevan ohjeistuksen mukaisesti.

Pohjatutkimusten yhteydessä on selvitettävä happamien sulfaattimaiden esiintyminen. Mikäli niitä havaitaan, ne on huomioitava rakennus- ja kaivuutöissä. Lisäksi urakoitsijoille on annettava selkeät ohjeet asiasta. Aurinkopaneelikenttien perustukset tehdään kevyellä kalustolla, eikä maa- tai kallioperään kohdistu merkittäviä vaikutuksia.

Hankealueen pintavedet laskevat valuma-alueella pääosin Talusojaan. YVA-selostuksen mukaan hankealueen ja sähkönsiirtoreittien rakenteita ei sijoiteta lähimpien luonnonsuojelualueiden yläpuoliselle valuma-alueelle, joten rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan välittömiä hydrologisia vaikutuksia. Rakentamisen aikana pintavesiin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan YVA-selostuksessa kohtalaisiksi. Happamien

sulfaattimaiden mahdolliset vesistövaikutukset voidaan estää huolellisella suunnittelulla ja noudattamalla sulfaattimaiden käsittelyohjeita. Suunnittelualueella ja sähkönsiirtoreiteillä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita.

Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin:

Hanke sijoittuu alueelle, joka on Natura 2000 -riskiselvityksessä tunnistettu maakunnalliseksi ekologiseksi yhteydeksi (Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2024). Miehennevan kaava-alueen läpi kulkee kapea ekologinen käytävä, joka yhdistää rannikon leveän yhteyden sisämaan verkostoon. Tämä sisämaan yhteys sisältää linnustoalueita, kansain välisesti merkittäviä IBA-kohteita sekä Natura-verkoston solmupisteitä. Yhteys linkittää myös lähialueen suojelukohteita, kuten Niilo Silvastin yksityisen luonnonsuojelualueen sekä Ryökönkankaan ja Hillurahkan suojelualueet.

Hankealueen ympäristössä on lisäksi useita suuria rakenteita, kuten 400 kV ja 110 kV voimajohtoja sekä vetykaasuputken yhteystarvemerkinä. Nämä rakenteet lisäävät ekologisen yhteyden pirstoutumista ja heikentävät sen toimivuutta.

Tuulivoimaloiden, teiden ja sähkönsiirtovaihtoehtojen rakentaminen pirstoo metsäalueita ja heikentää puustoisia kulkuyhteyksiä sekä elinalueita, mikä vaikuttaa erityisesti metsäkanalintuihin, liito-oravaan ja pöllölajeihin.

Ekologiseen yhteyteen kohdistuvat merkittävimmät kokonaisvaikutukset aiheutuvat tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden yhteisvaikutuksista, erityisesti Kettukankaan hankkeesta. Miehennevan hankealueen supistamisen ei arvioida vähentävän Kettukankaan hankkeesta aiheutuvia, ekologista yhteyttä merkittävästi heikentäviä rakentamisen tai normaalitoiminnan aikaisia vaikutuksia.

Vaikutukset ilmastoon:

Turvemaat ovat merkittäviä hiilen varastoja. Hankkeessa suunnitellun voimalan 4 ja pohjoisen aurinkovoima-alueen rakentaminen sijoittuvat turvemaalle. Aurinkovoima alue on tällä hetkellä peltomaata, jonka merkitys hiilinieluna ei vastaa muokkaama tonta turvemaata. Peltomaan kuivatustarve selviää maaperätutkimuksien jälkeen suunnittelun edetessä.

Vaikutukset virkistykseen, viihtyvyyteen ja ihmisten elinoloihin:

Tiedote kyselystä lähetettiin 25.11.2024. Tiedote kyselystä tavoitti 287 taloutta ja kyselyyn vastasi 46 henkilöä. Kyselyn vastausprosentti oli 16,5. YVA-selostuksen mukaan Miehennevan suunnittelualueella liikutaan enimmäkseen harvemmin tai kausiluontoisesti, viikoittain tai kuukausittain. Asukaskyselyn mukaan alueella käydään monista syistä, kuten retkeilyn, ulkoilun ja luonnon tarkkailun vuoksi. Yli puolet asukaskyselyyn vastaajista koki erittäin kielteisinä hankkeen vaikutukset retkeilyyn, ulkoiluun ja luonnon tarkkailuun, hiihtoon ja lumikenkäilyyn, metsästykseseen sekä alueen virkistyspaikkoihin.

Vaikutukset aluetalouteen ja elinkeinoihin:

Tärkeimpiä elinkeinotoiminnan vaikutuksia ovat tuulivoima-alueen ja voimalinjojen työllisyysvaikutukset sekä vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen. Rakentamisen aikana tuulivoima-alueen rakennustyöt työllistävät runsaasti työntekijöitä ja yrittäjiä. Tuulivoimalat eivät rajoita metsätaloutta muualla kuin rakennuskohteissa. Suunnittelualueen maanomistajille maksetaan vuokratuloa, mikä lisää huomattavasti maa-alan tuottoa. Tuulivoimalaitokset tuottavat kunnalle kiinteistöverotuloja, jotka perustuvat voimaloiden perustusten ja tukirakenteiden arvoon.

Meluvaikutukset:

Meluselvityksen yhteisvaikutusten mallinuksissa on huomioitu naapuripuistot Saarenkylä-Vieskanjärvi (9 voimalaa), Kytölä (6 voimalaa), Ristiveto (6 voimalaa), Karhunne vankangas (33 voimalaa) ja Kettukangas (29 voimalaa). Näistä Saarenkylä-Vieskan järvi ja Kytölä ovat jo toiminnassa. Yhteisvaikutusten mallinuksen mukaan alueella olevien vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen kohdalla ei ylitetä valtioneuvoston asetuksen ohjearvoa 40 dB(A). Aurinkovoimalat eivät aiheuta merkittävää melua. Inverttereistä syntyy ääntä, mutta sen vaikutusalue on rajallinen eikä ulotu hankealueen ulkopuolelle. Melu ei ole kuultavissa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Hankkeen merkittävimmät meluvaikutukset ilmenevät toimintavaiheessa, koska tämä vaihe kestää suhteellisen pitkään.

Varjostus- ja välkevaikutukset:

Suomen lainsäädännössä ei ole asetettu raja-arvoja tai suosituksia välkevaikutukselle. Ympäristöhallinnon ohjeen OH 5/2016 mukaan Suomessa on suositeltavaa käyttää muiden maiden ohjearvoja vaikutuksia arvioitaessa. Vaihtoehdossa VE2 Ruotsin ja Saksan maksimisuositus kahdeksan tunnin vuotuisesta varjostuksesta ei ylitä Miehenneva A-Insinöörit Suunnittelu Oy KAAVASELOSTUS 152 (180) yhdessäkään havainnointipisteessä (vakituinen asunto).

Vaikutukset liikenteeseen ja ilmailuun:

Tuulivoimaloiden sijoittelu suhteessa liikenneväyliin on määriteltä Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisuja 8/2012). YVA-selostuksen perus teella ohjeen mukaiset vähimmäisetäisyydet eivät alitu.

Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa:

Suunnittelualueelta on 30 kilometrin säteellä tiedossa useita suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita. YVA-selostuksessa on kuvattu lähimmät muut hankkeet ja lähialueelle suunnitellut tuulivoimahankkeet. Yhteisvaikutuksia on tarkasteltu myös suhteessa maakuntakaavassa osoitettuihin tuulivoima-alueisiin. YVA-selostuksen valmistumisen jälkeen ei ole tullut vireille uusia hankkeita, joten arviot ovat edelleen ajantasaisia.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy Miehennevan aurinko- ja tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaehdotuksen ja päättää:

1. asettaa siihen liittyvän aineiston yleisesti nähtäville alueidenkäyttölain 65 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti 23.3.2026 - 24.4.2026, jotta yhteisöillä ja osallisilla on tilaisuus esittää mielipiteensä asiasta. Kaava-aineisto on nähtävillä Alavieskan kunnantalolla, kunnan Internet-sivuilla.
2. pyytää lausunnot MRA § 20:n mukaisesti maakunnan liitolta, kunnilta joihin kaava vaikuttaa sekä lupa- ja valvontavirastolta sekä muilta yleiskaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä.
3. ilmoittaa kaavaehdotuksen nähtävillä olosta kunnan ilmoitustaululla, Alavieska-lehdessä, Kalajokilaakso- lehdessä ja kunnan Internet-sivuilla.
4. järjestää yleisötilaisuuden kaavaehdotuksesta 9.4.2026 klo 17:00 Alavieskan yhtenäiskoulun ruokasalissa (Koulutie 9) sekä verkkolähetyksenä.

Päätös